

Данијела Костић

О ЛУБАВИ
И ДРУГИМ
МОРОНИМА

Copyright © 2018, Данијела Костић
Copyright © 2018 овог издања, ЛАГУНА

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

О ЛУБАВИ
И ДРУГИМ
МОРОНИМА

Садржај

Мале породичне перверзије	9
Да ме боли колико волим школу, из кревета не бих устајала	21
Пар и непар	31
Санкције	39
Мој живот је турска серија	47
Ложи бабу да ти штрика најке	55
Усијавање.	61
Крвава мери	71
Узроци и последице	79
И онда...	87
Кондоров лет	93
Мала ноћна музика.	101
Екскурзија	111
Осим ако не	123

<i>Осим ако не ложиш бабу да њи ширица најке</i>	<i>129</i>
<i>О ауторки</i>	<i>135</i>

МАЛЕ ПОРОДИЧНЕ ПЕРВЕРЗИЈЕ

Добила сам брата!!!

У овим годинама! Па, значи, не верујем! Добро, ајде, знам да нисам једина. Познајем неколико ликова који имају по петнаест година старију сестру или брата, али стварно нисам очекивала да ће моја мајка наставити да се размножава, овако матора (кад би ме чула...). Додуше, ни мене није родила баш у раној младости. Јок, Љубица је годинама опуштено студирала књижевност, шанкерисала по клубовима, писала модерну поезију пуну псовки и екстра се зезала (пуна је лудих прича из свог девојачког живота); а онда се заљубила у „озбиљног“ Растислава (на кога сам кратковида) и убрзо завршила разведена, с бебом и просветном платицом. Поште-но каже да не капира баш где се уканила. То

волим код своје мајке, што углавном не тражи дежурног кривца и не мора да буде увек у праву, као Рале. Осим тога, после бројних истраживања спроведених међу вршњацима, морам признати да живот с једним родитељем (под условом да је барем полунормалан) очито носи упола мање уобичајеног родитељског гушења; макар само због тога што тај један родитељ има довољно обавеза за оба, па му слабо остаје живаца и времена да изиграва инспекцију.

У сваком случају, Љубица је јутрос испоручила на овај ионако претрпани свет још једног смешног, ћелавог, црвеног бепца, а њен дечко Миша (мислим, срећни тата) ме је одмах одвезао да их видим. Гледала сам створење кроз оно стакло како спава и осмехивала се као кад ми кажу да се сликамо, пошто ми је било глупо што према њему баш ништа, бар још увек, не осећам. Јесам ли због тога гадура? Више ме је занимала Љубица, која изгледа као да су јој јуче дали четрдесет дана, али је пресрећна. Искрено, тренутно уопште не знам ни шта да мислим, нити како да се понашам.

– И шта сад? Хоће ли се твоја кева коначно удати за Мишу? – распекмезила се Ивана, безнадежна љубитељка турских серија.

– Мораћеш да делиш собу с малцем – охрабрио ме је смор Пајче онако како само он уме.

– Боље ти је да на време клепиш Ралета по ушима за екскурзију, кажу да бебе много коштају; на Љубицу убудуће не рачунај – била је практична Ана.

И све тако, да утешније није могло бити. Једино се Дача, мој најбољи ортак још од вртића, сетио да ми честита. Рекао је како је сигурно лепо добити још некога, да човек не буде сам у животу, и како би и он то много волео. Оћутала сам. Дача живи с бабом и дедом, мајке се и не сећа, а отац му једанпут годишње донесе из Аустрије гомилу скупих поклона, које он једва да погледа. Два његова бечка малца Дача не сматра браћом; и мада избегава ту тему, једном ми је огорчено рекао како га ћале подмићује да му не би сметао, уместо да буде с њим. Можда је и у праву. Али, најискреније, то не могу да схватим. Љубица је, каква је да је, увек за мене била ту, а такође и Рале; иако више не воле једно друго, воле мене – бар засад. Како ће бити одсад, видећемо. Можда је смешно, али мало ми је фрка...

...А сутрадан, барем што се тиче коментара мојих пријатеља (како лепо каже народна умотворина,

од непријатеља ћу се и сама сачувати), за јавност сам могла дати следеће саопштење: Љубици не пада на памет да се поново удаје, с дететом или без њега (каже, једне свадбе у животу више него доста!). У моју собу се, Богу хвала, нико не усељава, јер ће Прасенце до даљег спавати у кревету поред Љубичиног кревета (надам се да бебе имају тврд сан, пошто моја мама хрче као крдо моржева). Рале ми за срећну вест ни динара није дао, већ ми је само одбрусио да се стрпим до плате и одвукао се у кола сав сј..., мислим, никакав. Можда још увек воли Љубицу? Ко ће га знати са одраслима. Што су се онда уопште разводили, да свих ових година ударају чежњу једно другом? Јооој, боли ме глава... Сад већ не толико од дебилног љубавног живота мојих родитеља, колико од несносне буке: Прасенце (тако сам га ја прозвала, јер је сав розе и само зна да сиса и да каки) је одмах по доласку у свој нови дом дигло такву фрку да смо га на смену носале читаву ноћ. Негде пред свитање сам, потпуно очајна, почела да меркам најближи прозор, али кад ми је Љубица из неке књиге о бебама прочитала да он има грчеве у стомачићу и да га то боли, некако ми се стегло срце – после сам га све до седам носила без примедби, певајући *Заклео се бумбар*. Одменио

ме је Миша, стигавши из треће смене, а Љубица се најзад мирно онесвестила. Ја нисам била те среће јер сам морала у школу, и то без доручка; већ сам каснила, а и нисам била баш расположена за јутарње дружење с Мишом. Руку на срце, није он лош лик, али ми мало иде на живце што се скроз уселио код нас, користећи Прасенце као изговор – ту је и ујутру, и поподне, и увече, а и ноћу би вероватно био да не ради трећу. Стално имам жељу да му кажем: имаш ли ти, бре, кућу? Љубица се НЕЋЕ удати за тебе само зато што си довољно досадан, јер ионако више не верује у брак! И врати ми даљински!

Ево, већ осму годину Дача и ја седимо у истој клупи (претпоследњој, ред до прозора) и размењујемо књиге. Обоје много читамо, свако из својих разлога; он се иза књиге крије од свих са којима не би да се зближава (а таквих је много), а ја сам књижевношћу заражена преко мајке. Она ме, додуше, никада није терала да читам: само је увек с таквом љубављу причала о ономе што је прочитала, и куповала ми за рођендане и за разне друге прилике толико добре књиге да сам и сама врло рано закључила како је не читати једноставно грех према самоме себи. Говорила је:

– Моје две највеће љубави сте књижевност и ти.

– А тата? – излетело ми је једном.

– То је другачије – осмехнула се. – Видећеш да у животу постоје многе пролазне љубави. Али љубав према свом детету и љубав према уметности трају заувек.

И тако, у част почетка школске године, Дача ми је јутрос донео књигу о животу Адријана Мола, нашег вршњака Енглеза. Књига је екстра; већ сам смазала скоро половину током досаднијих часова, иако су ме опомињали (ти наставници стварно више не знају ни сами шта хоће од нас – не ваља када не читаш, не ваља кад читаш!). Капирам да живот овог лика поприлично подсећа на мој – мислим, и он је добио сестру усред пубертета, муче га бубуљице, недостатак кинте, родитељи који не знају шта хоће... Само, за разлику од њега, ја своје Прасенце почињем да обожавам; невероватно је да нешто тако блентаво, ћелаво и безубо може бити тако слатко! Тај осмех чистог одушевљења, тај сјај у округлим очицама кад ме угледа, тај млечни, бебећи мирис његове главице... Ма, то је лудило! Никада ми се нико није тако радовао, нити сам ја икад тако жељно трчала кући после школе. Све сам научила што око њега треба за ових неколико дана, чак му мењам

памперсе спретније од Љубице – и ништа ми није тешко, нити гадно. Љубица је ионако целог века имала две леве руке; сама ми је испричала како мене шест месеци није смела да окупа јер се плашила да ћу јој испасти у кадицу – купао ме је Рале, а она држала туш. Добро, сада је спретнија и храбрија, па сада ја држим туш – а Миша само прича како ће ми све то око бебе једног дана добро доћи... Уместо да се сам мало дохвати свог детета, наравно. Мада, морам признати, да он није преузео кухињу, поред Љубице бисмо поцркали од глади; та је у стању да недеље проведе на грицкалицама да се не би смарала око шпорета, а и пар пута нас је замало запалила, зачитавши се док јој се ручак угљенисао у рерни. Годинама је спремала само оно неопходно, тј. папицу за мене; али и ту сад гледа да ухвати кривину, откад сам дорасла да сама направим сендвич. Миша кува царски, али ћу му свакако једном рећи да бисмо се много боље слагали кад би се мање трудио да буде симпатичан; претерана добра воља ме помало смара.

– Немој тако! Он толико воли твоју кеву! – њањала је Ивана.

– Ма, пали! Волим је и ја, па не гушим! Како ли је само не нервира?

– А није ти пало на памет да је заљубљена?

– Ко, Љубица? Ма нема шансе. Развод људе успешно излечи од романтике. Док ти само слиниш због тих глупих серија. Није то, бре, живот!

– Ма немој! А ти ми па знаш шта је живот – неочекивано се ражестила иначе питома Ивана. – Је ли живот кад се Пајчетов ћале напије, па усред ноћи морају да беже код тетке? Је ли живот то што Дача не познаје кеву и не виђа ћалета? А серије ми не дирај! Нико ме не шкоде!

Мало сутра, плаче због њих као киша, али нема везе: госпођица Ивана Пандуровић је, и поред своје љубави према ТВ љигама, стварно фер девојка, која ме увек постиди колико уме да буде... Добра, има ли друге речи за то? Мислим, не бих ни за себе рекла да сам вештица: али јесам надрндана, пргава, понекад љубоморна... Често јој позавидим и на породици; њен ћале и дан-данас доноси њеној кеви цвеће, води је на вечере, поклања јој накит, зове је „љубави“ и „лепотице“... Ко зна, да је мој Рале лепршао око Љубице као Пера око своје Емилије, можда би и они још увек били заједно. Иако ме иначе за такве ствари није много брига, у скоцканом беж стану Иванових матораца сваки пут ме шутне у

стомак слика савршене породице – онакве какву ја немам. Они су као некаква реклама за кеш кредит: осмехују се загрљени на некој гарнитурџи, поносно гледајући своју јединицу; а сад да упоредимо тај приказ са, на пример, уобичајеним јутарњим расулом у нашој кући. Дакле, овако: Љубица пред огледалом нервозно буци гелом кратку наранџасту косу и псује што не може да закопча фармерке, ја у паници роним по кршу своје собе, у вечитој потрази за кутијицом са сочивима, и опет касним у школу, Миша улази сав сажвакан из своје вечите треће смене, Прасенце, једино расположено, из свет гласа цичи у кревету, тражећи друштво... Нико никог не констатује; тек што се понекад сударимо у пролазу, испред купатила или фрижидера... Толико пута помислим како бих волела да бар једанпут недељно лепо и културно заједно ручамо (добро, ајде, и неизбежни Миша, треба неко да спреми тај ручак – иако га сигурно нећу због тога звати „тата“!), окупљени за трпезаријским столом, ко сав нормалан свет...

– Ма терај ти тај нормалан свет да ти не кажем где – био је Дачин коментар на моје жалбе. – Код вас је бар демократија, а моји баба и деда пате

од тих недељних ручкова; стара грађанска породица и знаш већ те форе, па заспим слушајући по сто пута исте пензионерске приче, и још се наљуте ако случајно устанем од стола пре њих – а треба им по два и по сата да заврше ручак, дотле сам већ у фазону да вечерам. Ма, Љубица је закон!

– А шта кажеш за Пандуровиће? Ивана баш има среће...

Дача се мршти. Никад ми се није придружио у дивљењу Пандуровићима.

– Не знам зашто, увек су љубазни – врти главом – али ми ту нешто смрди. Добро, Ивана је наша, али њени маторци... Некако није НОРМАЛНО да је код њих све толико нормално. Као да глуме за госте, или тако нешто. Право да ти кажем, опуштенији сам и код Пајчета, где сваки час може да улети пијани Страја и све нас разјури ко кобац. Ту бар знаш с чим имаш посла. Капираш?

Ма где је боље код јадног Пајчета: после оног грозног прошлогодишњег рођендана на коме га замало није ћале задавио пред свима нама, избегавам да идем код њега. Знам, грозна сам, ортак ми је, али не могу, јаче је од мене. Тресла сам се целу ноћ, и после су ми данима и у сан долазиле те закрвављене очи, Пајчетово дрхтање и црвене

маснице по рукама тета Босе. Тада трудној Љубици нисам ништа смела да испричам, да не побаци, пошто запени и кад је на телевизији репортажа о породичном или вршњачком насиљу, по два сата псује по кући како се само причају празне приче, а овамо се сви кољу сваки дан... Да ја живим у Пајчетовој кући, мислим да не бих била само сморена и муцава као Пајче, него луда као чопор мунгоса (зашто баш мунгоса? па куд ћеш луђе него да једеш змије). Није Дача нашао баш најсрећнији пример; а и он ме понекад страшно нервира тиме што у свему види нешто лоше и што ни у кога нема поверења – као да би просто ХТЕО да се одигра најгора верзија, јер онда некако испада да је он увек у праву! Умало му не одбрусих да можда ни он ни ја немамо права да причамо о томе шта је НОРМАЛНО, пошто то ни у својим кућама немамо; и да из њега можда говори завист, коју ја барем признајем. Али опет, боље да не лајем... Неке ствари Дачи очигледно никад нећу имати храбрости (или суровости) да кажем. Неке ствари је боље прећутати онима које волимо. Уосталом, довољно је паметан да их, пре или касније, укапира и сам...

А онда сместа заборавим све то, јер Прасенце ми плеска ручицама-крофницама и кикоће

се... И само поглед на њега је довољан да у мени пробуди чисту радост! Не бих га, вала, мењала ни за милион „нормалних“ породица, с чоколадом и шлагом!

ДА МЕ БОЛИ КОЛИКО ВОЛИМ ШКОЛУ, ИЗ КРЕВЕТА НЕ БИХ УСТАЈАЛА

Јутрос је на наша чувена врата с три презимена (Љубичино девојачко Папић, моје по оцу Илић и ново, Прасенцетово, по Миши – Кундачина; како крупно презиме за толицно створење!) позвонио главом, брковима и брадом мој културни ћале Рале, с бомбоњером за бившу жену и пакетићем за бепца (а ћери – шипак!). Честитао је Љубици и Миши сина, и притом се сав спетљао; Прасенцету је под јастучић тутнуо крупнију новчаницу еврића (кад би знао мица колико се намлатио пара од тих лепих српских обичаја!), а мени коначно понудио да одемо у шопинг пре школе. Е, и било је време да ме обуче, почеће зли језици по школи да ме зову Пепељуга. Најзад сам добила

нове фармерке, патике и пар употребљивих маји-чица, али по питању дискретног пирсинга је мој таја само фркнуо у брк, угурао ме у ауто и залупио врата. Шта се чудим, за њега су и сочива била луксуз и бес: срећом је Љубица укапирала да девојчици у пубертету ипак није свеједно личи ли на паметно пиле из цртаног филма. Мислим, зашто би и било, ако није ни одраслима?

Свеједно, није ми било суђено ни данас да стигнем на време у школу; Рале је у нападу возачке нервозе очешао ивичњак, одвалио с југића нешто што се зове раткапна и распсовао се што је на том месту ивичњак преширок као да нису имали где пут да поставе! Ето, то је мој татица: немогуће да он није пазио, таман посла, пут је преузак! Мудро сам ћутала да га још више не ражестим, да не изгинемо. Пред школом је укапирао да чак није покупио своју раткапну, већ је онако бесан убацио у ауто раткапну неког опела, очигледно отпалу на истом делу „преуског“ пута – и добио је сужење ума. Мени су сузе пошле од смеха, умало да се упишким; мислим, фора је била урнебесна. Али њему изгледа није било толико смешно, пошто му је искочила напред чела жила глупача и почела да пулсира... Да скрене човек од беса што се смејем! Ја, његово

куче, балавица, да се ЊЕМУ смејем! Па шта? Зар није смешно? Смејала бих се било коме да му се то десило, а самој себи највише; стварно нисам хтела да увредим Његово височанство. Али нисам стигла то да му објасним: одјурио је љут као папричица. Па, како је почело...

– Видим те, Илићева! Уписана си, цаба се шуњаш! – праснула је Шизичарка, исписујући формуле по табли док сам безуспешно покушавала да се иза њених леђа докопам своје клупе. Мора да се за ово каже „имати очи на леђима“. Истопила сам се као чоколадица на плажи:

– Извините, наставнице. Тата и ја смо имали саобраћајни удес...

Окрнула се брзином птице тркачице, упиљивши се у мене:

– Ју, што не кажеш? Јеси ли добро? Јесте ли повређени? Је ли вас погледао лекар?

– Па није, мислим, није било потребе, није то било ништа озбиљно, тек тако несрећница...

Мој проклети језик! Прекасно сам видела како ми Дача сигнализира да умукнем. Обрве су јој се скупиле. Опасно је спустила иначе висок глас:

– Мора да се шалиш, Илићева? **НЕСРЕЋИЦА?!?** Ти, дете, можда имаш озбиљнијих проблема кад можеш да лажеш на тај начин и да се завитлаваш са таквим стварима!

– Али не лажем, наставнице...!

– Тишина! Лепо ти данас разредној објасни те своје срећице и несрећице, па ћемо видети хоће ли их она оправдати. Што се мене тиче, кад закасниш, не улази на час! Нећу да слушам глупости и безобразлуке!

Сто му дабрића (што баш дабрића? па због зубића!), ово ми није требало; код разредне сам већ на црној листи због читања на часовима. Дебела Боба је отворено ликовала:

– Е, има Бога, једном и тебе да ухвате! Није фер да само мене уписују кад касним!

Само зато што не подносим кад се неко радује туђој несрећи, умало јој нисам одбрусила да је то можда зато што је њу ипак мало теже НЕ ПРИМЕТИТИ. Ма, нека је; довољно је кажњена свакодневним погледом у огледало. Следећи час је математика код разредне (који се, како то обично бива, девет од десет пута претварао у час одељенске заједнице). Као што сам очекивала, и ту сам прсла, и то на трећи степен: прво, да се после часова јавим психологичарки (смор), затим да кажем Љубици да под хитно сврати на рапорт (баксуз) и на крају, да изађем на таблу (гоооо!).

Било је кратко и слатко, као у Пајчетовим пуцачким игрицама. Са свежим кецом у дневнику

(прво, па мушко!), упузала сам у своју клупу, закључивши да сам нашла шта сам и тражила: разредна је мање-више океј лик (мада има фризуру ко да јој је мало пре свемирски брод полетео с главе, али то је већ њен приватни проблем) и лепо ме је упозорила што се тиче кашњења и читања на часовима. Није да сам луда за математиком, али ме је Љубица паметно научила да у животу увек прво обавим шта морам да бих после могла на миру да радим шта желим – а ја то нисам урадила, и сад ме стижу последице. Ко ми је крив? Што се тиче мојих ваншколских књижевних активности, имала је донекле разумевања само млада Српкиња, из овогодишње бербе; први смо јој посао, па јој изгледа још нисмо довољно развукли живце. Насмејала се и рекла:

– Опроштено ти је овог пута само зато што си изабрала добру књигу. А сад је лепо спакуј, па да обновимо врсте реченица. А кад прочиташ, могла би на неком часу да нам испричаш да ли би је и зашто препоручила и осталима.

Види, види, како ова то мени вешто ували ванредни домаћи задатак – али, на крају крајева, и зашто да не? Можда сам рођени књижевни критичар, а не знам. Сигурно јесам, ако бар једног од ове гомиле блејача из свог одељења успем

да заинтересујем за судбину Адријана Мола (не рачунајући Дачу и Ивану, пошто једино нас троје овде читамо зато што волимо, а не само кад морамо). Можда би ми Љубица помогла? Забога, па кева ми предаје књижевност у гимназији, бави се озбиљним делима, могла би ми дати бар неки користан савет... Кад се мало охлади од ћаскања с разредном. Стрпљиво. Решићу ја то...

Код психологичарке сам отишла пуна самопоздања и с намером да одрадим причу за пет минута, а каква сам изашла... Невиђено се зло крије у тој намрштеној тетки војничког држања, која се слатко осмехује док разговара с неким од нас, али кад се боље загледаш, што каже Дачина баба, има нешто урокљиво у очима. Почистила ме ко брзи воз! Почело је скроз наивно:

– Па добро, Мила, шта се са тобом догађа? Увек си била разумна девојка. Да ти није управо то мало дојадило, а?

– Ма није, мајке ми – држала сам се одлуке да одавде што пре збришем. – Није у питању типични бунт адолесцента. Само стицај објективних околности и субјективних слабости. Неће се поновити, обећавам.

А и не подносим ове маторце-фолиранте што би као да ми буду најбољи другари. Изгледам

ли можда као неко ко нема коме да се поверава? Пише ли ми можда на челу: КОД МЕНЕ ЈЕ ДАНАС ЗАСЕДАЊЕ УЈЕДИЊЕНИХ СМАРАЧА? Е, па, неће моћи!

– Ала се разбацујемо стручним изразима! Одмах се види да читаш. А да ниси заљубљена? Мени можеш да кажеш.

– Ма, нее...

Мислим се, и да јесам, ко луда сам да теби то причам поред мојих живих ортака...

Одједном се уозбиљила:

– Недостаје ли ти тата, Мила?

– Не. Баш смо јутрос били заједно.

– А како се слажеш с новим татом? И братом?

Полако је почињала да ме нервира:

– Имам само једног тату, госпођо. Стари модел, али ради посао. Ако мислите на маминог дечка, добро се слажемо. А Прас... Овај, брата волим највише на свету. Нисам љубоморна, нити се осећам запостављеном, ако вас то занима...

Гледала је у своје дуге, фенси нокте на жутој фасцикли с мојим именом и презименом; испод ње је вирило још неколико истих, мислим да сам видела Далиб... Далибор Јовићевић? Има ту логике, ако хоћеш неког да упознаш, упознај му пријатеље. Није одустајала:

– Постављам ти таква питања јер желим да откријем прави узрок твог проблема. (Ког, бре, проблема? Што се ујутру успавам? Тако настаје масовни убица?) И сама знаш да ти је породица... Мало специфична. Имаш и специфичан круг пријатеља...

– Аха. Сви смо паметни. Зато смо екстра екипа.

– И сви сте јединци. И сви имате тако... Специфичне породичне услове. Твоји су разведени, имаш полубрата и очуха. Далибор не живи са родитељима. Павлу је отац алкохоличар. Ани мајка на психијатријској клиници. Једино Ивана одудара.

– Јесте, њу показујемо гостима – почињала сам отворено да се зезам. Чему, бре, ова треш-прича из ријалитија? Да није нека скривена камера?

– Није смешно. Шта ти мислиш, шта вас зближава? Да ли би можда рекла да сте... чујем да вас иза леђа неки зову... СЛУЧАЈЕВИ?

Осетила сам како ми је крв појурила у образе. Нико ме никада није овако сељачки прозвао.

– Не бих то рекла. Ви сте то рекли – толико сам успела да процедим кроз зубе. Следеће секунде ми је поклопац одлетео у орбиту. – И... И знате шта? Можете да се носите, са свима тима што нас прозивају иза леђа, и заједно с њима да нас ухватите ИСПОД леђа!